

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-02-14
Besvaras senast
2022-02-28

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:344 Omprövning av rätten till assistansersättning

Det finns bestämmelser som gör att Försäkringskassan på eget initiativ kan göra omprövningar av assistansersättningen då det har uppstått förändringar i livsföringen utifrån vad som kallas väsentligt ändrade förhållanden. Det kan handla om att en person slutar skolan eller gifter sig. I praktiken medför detta att många personer inte formellt omfattas av omprövningsstoppet. En stor andel av personer med omfattande funktionsnedsättning och deras familjer lever därför med en överhängande rädsla att förlora sin rätt vid kommande prövning. Människor känner sig tvingade att avstå från att flytta hemifrån, studera vidare, ta ett arbete på annan ort, bli sambo, gifta sig och skaffa barn. Undertecknad nås också av oroande rapporter från människor som trots att de upplever ett ökat behov av assistans i vardagen inte vågar ansöka om fler timmar av rädsla för att förlora de timmar som de är beviljade sedan tidigare.

Att människor hindras från att utvecklas personligt såväl som professionellt och att göra de livsval som personer utan funktionsnedsättning kan ta för givna är ovärdigt. Vi kristdemokrater menar att den rådande ordningen också är i strid med intentionen med LSS – att människor med omfattande funktionsnedsättning ska kunna leva ett liv som andra.

Kristdemokraterna har därför lagt fram förslag i riksdagen om att göra en översyn av tillämpningen och omfattningen av begreppet ”väsentligt ändrade förhållanden” dels för att det ska bli tydligt för den enskilde vilka skyldigheter som finns för anmälan av de ändrade förhållandena/behoven, dels för att säkerställa en rättssäker bedömning av förändringen. För att tydliggöra att det är den enskildes behov, och hur det påverkas av det förändrade förhållandet, som ska vara avgörande för rätten till assistans – inte det förändrade förhållandet i sig – har vi också förslag om att termen ”väsentligt ändrade förhållanden” ska ändras till ”väsentligt ändrade behov”.

Nyligen uppmärksammade också Försäkringskassan den ovan nämnda problematiken och föreslår i en skrivelse till regeringen (Dnr: FK 2022/001008) att den pågående Huvudmannaskapsutredningen ges ett tilläggsdirektiv med uppdrag att även utreda och lämna förslag till lagtext för en mer ändamålsenlig reglering av omprövning av rätten till assistansersättning och prövningen av fler assistanstimmar. Försäkringskassan anför vidare att prövningarna inte bör vara mer omfattande eller integritetskänsliga än nödvändigt och utgå från att personlig assistans ska präglas av förutsebarhet och trygghet för de

assistansberättigade.

Kristdemokraterna vill i sammanhanget betona vår grundsyn när det gäller omprövningar av personlig assistans. Personlig assistans ska präglas av förutsebarhet och trygghet för de assistansberättigade utifrån LSS:s grundintentioner. Vi menar därför att det är angeläget att nödvändiga lagändringar som säkerställer att samtliga grundläggande behov anses vara assistansgrundande i sin helhet kommer på plats för att stärka rätten till assistans men också för att öka tryggheten kring omprövningar av rätten till assistans. Vi ser därtill inte någon anledning till att det ska finnas rutinmässiga och obligatoriska nya bedömningar för alla personer vartannat år, vilket var fallet före omprövningsstoppet 2018. Det finns personer som det dessvärre inte kommer att vara någon skillnad eller förbättring för i deras behov av assistans över tid. Omprövningarna bör därför ske med individuella intervall bedömda utifrån behov kopplat till vars och ens unika situation. Vi anser därtill att behoven inte behöver omprövas från grunden, utan bara om de har förändrats, och att omprövningar ska fokusera på att säkerställa att assistansen håller en god kvalitet och tillgodoser behoven i enlighet med intentionen i LSS.

Baserat på ovanstående önskar jag ställa följande frågor till socialminister Lena Hallengren:

1. Anser ministern och regeringen att den nuvarande ordningen kring omprövning av rätten till assistans utifrån väsentligt ändrade förhållande präglas av förutsebarhet och trygghet för de assistansberättigade, och om inte, vilka initiativ är ministern beredd att ta?
2. Är ministern och regeringen villiga att tillmötesgå Försäkringskassans hemställan om att ge den pågående Huvudmannaskapsutredningen tilläggsdirektiv med uppdrag att även utreda och lämna förslag till lagtext för en mer ändamålsenlig reglering av omprövning av rätten till assistansersättning och prövningen av fler assistanstimmar?
3. Är ministern beredd att verka för att lagändringar som säkerställer att samtliga grundläggande behov anses vara assistansgrundande i sin helhet är på plats innan det generella omprövningsstoppet hävs?
4. Anser ministern att omprövningar bör ske med individuella intervall bedömda utifrån behov kopplat till vars och ens unika situation, snarare

än vid fasta tidsintervall som är desamma för alla, och vilka initiativ är ministern beredd att ta med anledning av detta?

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck